

ŠTUDIJNÝ ODBOR

3. 1. 7. VEREJNÁ POLITIKA A VEREJNÁ SPRÁVA

Verejná politika a verejná správa je študijný odbor patriaci do sústavy študijných odborov spravovaných Ministerstvom školstva SR, ako oblasť poznania (3. 1. 7), v ktorej absolvent nadobudne profesionálnu spôsobilosť a kompetencie vykonávať svoje povolanie v odbore

Identifikácia študijného odboru v štruktúre podľa § 50 ods. 5

a) Študijný odbor Verejná politika a verejná správa - (Public Policy and Public Administration)

b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorom sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia

- štúdiom v prvom stupni vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou 3 roky,
- štúdiom v druhom stupni vysokoškolského štúdia (Mgr.) so štandardnou dĺžkou 2 roky,

Tento stupeň môže študovať absolvent prvostupňového štúdia v študijnom odbore Verejná politika a verejná správa, alebo v niektorom príbuznom študijnom odbore. Pre uchádzačov, ktorí ukončili prvostupňové štúdium v príbuznom odbore možno navrhnúť študijný program so štandardnou dĺžkou až 3 roky

- štúdiom v treťom stupni vysokoškolského štúdia (PhD.) so štandardnou dĺžkou 3 roky v internej forme štúdia a 5 rokov v externej forme štúdia.

c) Obsah

Obsah pre prvý stupeň:

Vymedzenie odborného profilu absolventa (prvý stupeň)

Absolventi bakalárskeho štúdia odboru Verejná politika a verejná správa získavajú vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia efektívne pôsobiť v oblasti verejnej politiky a verejnej správy - vykonávať požadované pracovné úkony, riešiť problémy a prijímať rozhodnutia, spolupracovať s predstaviteľmi iných zložiek verejného života (sektora), spolupôsobiť pri príprave koncepčných materiálov a regulatívov vo verejnej politike, analyzovať efektívnosť verejnej politiky na úrovni národnej, regionálnej i miestnej, aktívne sa podieľať na reforme a modernizácii verejnej správy (štátnej správy, územnej samosprávy a verejnoprávnych korporácií).

Absolventi odboru Verejná politika a verejná správa sú oprávnení na prácu profesionálneho manažéra v oblasti verejnej politiky (verejného sektora), resp. odborného pracovníka v oblasti verejnej správy.

Teoretické vedomosti

Absolventi získajú vedomosti, ktoré im umožnia pochopiť verejnú politiku a verejnú správu ako interdisciplinárne vedné disciplíny na základe osvojenia si poznatkov z vedných odborov súvisiacich s verejnou politikou a verejnou správou - osobitne poznatkov z politológie, sociológie, práva a ekonómie. Následne absolventi nadobudnú prehľad o mieste a význame verejnej politiky a verejnej správy v demokratickom štáte z hľadiska ich legislatívnych základov a praktického uplatňovania (fungovania) s osobitným zreteľom na miesto a pozíciu Slovenska v politicko-administratívnom priestore Európskej únie.

Praktické schopnosti a zručnosti

- poznanie a pochopenie rôznych názorov na verejnú politiku, jej priority a problémy,
- pochopenie vzťahov a rolí vo verejných, súkromných a neziskových sektoroch pri formovaní občianskej spoločnosti,
- schopnosť pracovať s predstaviteľmi iných sektorov, pôsobiť v pracovných kolektívoch zameraných na definovanie a riešenie komplexného problému,
- plánovať a organizovať procesy a činnosti vo verejnej správe,
- schopnosť vydávať (spolupôsobiť pri vydávaní) interných právnych aktov
- implementovať právne predpisy Európskych spoločenských a Európskej únie do rozhodovacej činnosti v oblasti verejnej politiky a verejnej správy.

Doplňujúce vedomosti a zručnosti

- pracovať efektívne ako jednotlivec, alebo člen tímu,
- efektívna komunikácia a riešenie konfliktov,
- strategický, krízový manažment,
- príprava podkladov pre tvorbu normatívnych aktov.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)

Nosné témy výučby spočívajú v poznaní (a následnom pochopení)

- teoretických a ústavných základov podstaty a funkcie verejnej politiky a verejnej správy v demokratickom štáte,
- verejnej politiky ako politického procesu a verejnej politiky ako sociálnej praxe,
- odvetvových politík, zdravotnej, vzdelávacej, bývania a obrany,
- aktérov verejnej politiky (trh, štát, občiansky sektor),
- ústavy a ďalších právnych predpisov upravujúcich organizáciu a fungovanie verejnej správy (štátnej správy, územnej samosprávy a verejnoprávnych korporácií),
- občana ako subjektu verejnej politiky a verejnej správy, jeho politických práv ako ústavno-právneho základu priamej a zastupiteľskej demokracie,
- zásady ekonomického fungovania verejnej politiky a verejnej správy a informačnej sústavy, ktorá je jeho súčasťou,
- systému financovania v oblasti verejnej politiky a verejnej správy,
- vnútroorganizačných procesov a ich riadenia vo verejnej správe,
- postupov a spracovaní údajov a práce s informáciami v oblasti verejnej politiky a verejnej správy

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)

- spoločenské, morálne a etické aspekty profesie,
- vzťahy s verejnosťou
- efektívna komunikácia,
- sociálna politika a právo sociálneho zabezpečenia,
- komparácia systémov verejnej politiky a verejnej správy.

Jadrá znalostí formulované v nosných témach sú vyjadrené v jednotlivých predmetoch, ktoré tvoria 3/5 rozsahu študijného odboru verejná politika a verejná správa.

Štátna skúška

- obhajoba bakalárskej práce,
- skúška z vybraných študijných predmetov predstavujúcich nosné jadro študijného odboru verejná politika a verejná správa v 1. stupni štúdia.

Obsah pre druhý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa (druhý stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (druhý stupeň)

Druhý stupeň vysokoškolského štúdia v odbore Verejná politika a verejná správa poskytuje prehlbujúce a rozširujúce poznatky prejavujúce sa v schopnosti absolventov rozvíjať a precizovať teóriu verejnej politiky a verejnej správy, analyzovať ich súčasné princípy a tieto tvorivo uplatňovať v praxi. Absolventi dokážu uplatňovať získané vedomosti v procese organizácie a fungovania verejnej politiky a verejnej správy, osobitne v oblasti administratívnych procesov, spôsobov a techník rozhodovania, spracovania, interpretácie a vyhodnocovania informácií súvisiacich s verejnou politikou a verejnou správou za pomoci využitia základných vedeckých metód. Magisterské štúdium pripraví absolventov na najnáročnejšie odborné a analytické činnosti v oblasti verejnej politiky a verejnej správy a zároveň je prípravou na ich možné pôsobenie v riadiacich zložkách a inštitúciách verejnej politiky (vrátane sektorových politík) a verejnej správy (najmä štátnej správy a územnej samosprávy).

Teoretické vedomosti (druhý stupeň)

- poznanie súčasných teoretických prístupov k problematike verejnej politiky a verejnej správy všeobecne, ako aj z hľadiska súvisiacich vedných disciplín, najmä politológie, sociológie, práva a ekonómie,
- identifikácia problémov v oblasti verejnej politiky a verejnej správy, navrhovanie riešení a formulovanie trendov vývoja,
- využívanie najnovších vedecko-výskumných poznatkov v praxi verejnej politiky a verejnej správy,
- poznanie teoretických východísk a legislatívnych základov vytvárania a fungovania organizácií, ich riadenia s osobitným zameraním na vnútroorganizačné procesy,
- schopnosť vytvárať stratégiu rozvíjania verejnej správy a jej súčastí (štátna správa, územná samospráva, verejnoprávne korporácie) pri využití skúseností z fungovania verejnej správy v iných krajinách Európskej únie,
- poznanie politického, administratívneho, právneho a ekonomického priestoru v rámci EÚ, vrátane fungovania jej orgánov a inštitúcií.

Praktické schopnosti a zručnosti (druhý stupeň)

- určovať a rozhodovať o prioritách riešenia jednotlivých problémov v oblasti verejnej politiky a verejnej správy, garantovať ich komplexnú implementáciu,
- prijímať rozhodnutia pri riadení pracovných tímov,
- pripraviť projekt organizácie, jej organizačnej štruktúry, hľadať alternatívne zdroje (ľudské, materiálne, finančné) na fungovanie organizácie,
- riadiť tok financií smerujúci k hospodárnemu fungovaniu organizácie (inštitúcie),
- vykonávať priebežnú a následnú kontrolu za účelom najvyššieho efektu,
- schopnosť tvoriť normatívne právne akty, resp. podieľať sa na ich tvorbe (najmä na úrovni regionálnej a miestnej),
- vysvetľovať a sprístupňovať teoretické a praktické poznatky o verejnej politike a verejnej správe verejnosti (laickej i odbornej).

Doplňujúce vedomosti a zručnosti (druhý stupeň)

- profesionálne rozhodovanie (konceptné versus reaktívne rozhodovanie, schopnosť účinného prevodu rozhodnutí do vecných riešení, lokalizácia rozhodovania o vybraných problémoch),
- schopnosť strategického plánovania a manažmentu,
- odborný rast v oblasti teórie a praxi verejnej politiky a verejnej správy,
- schopnosť aktívne sa podieľať na vzdelávaní pracovníkov verejnej správy s osobitným zameraním na volených funkcionárov miestnej samosprávy.

Vymedzenie jadra znalostí (druhý stupeň)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (druhý stupeň)

- ľudské práva a verejná politika, ochrana ľudských práv vo verejnej správe,
- etika vo verejnej politike a verejnej správe,
- komparatívna verejná politika,
- tvorba a nástroje verejnej politiky,
- občiansky sektor vo verejnej politike,
- regionalizmus a komunálna samospráva,
- správne procesy vo verejnej správe, výkon správnych rozhodnutí,
- manažment organizácií verejnej správy (projektovanie organizácie a jej zložiek, vytváranie tímov, manažment procesov, ľudských zdrojov, strategický manažment),
- finančné právo a verejné financie a ich pozícia v oblasti verejnej politiky a verejnej správy,
- finančný manažment a hľadanie nových zdrojov financovania v oblasti verejnej politiky a verejnej správy,
- daňový systém ako súčasť finančnej politiky demokratického štátu,
- trestná politika (trestné právo), nástroj ochrany práv jednotlivca a záujmov štátu,
- verejná politika a verejná správa v Európskej únii, prax verejnej politiky v krajinách EÚ, inštitúty a orgány EÚ, právo EÚ.

Jadrá znalostí formulované v nosných témach sú vyjadrené v jednotlivých predmetoch, ktoré tvoria 3/5 rozsahu študijného odboru verejná politika a verejná správa.

Štátna skúška

- obhajoba diplomovej práce,
- skúška z vybraných študijných predmetov predstavujúcich nosné jadro študijného odboru verejná politika a verejná správa v 2. stupni štúdia.

d) Zdôvodnenie potreby (1. a 2. stupňa)

Demokratizácia súčasnej spoločnosti a štátu nesie so sebou nielen prvok rozširovania účasti občanov na správe vecí verejných, ale výrazne preferuje aj požiadavku odbornej prípravy (profesionalizácie) všetkých zamestnancov pohybujúcich sa v oblasti verejnej politiky a verejnej správy vykonávajúcich odbornú pracovnú činnosť. Verejná správa (v širšom meradle verejná politika a verejná správa) ako súčasť verejnej moci si vyžaduje ľudí odborne pripravených, kreatívnych a zručných, schopných plniť úlohy súvisiace s budovaním právneho štátu a občianskej spoločnosti a to na úrovni národnej, regionálnej i miestnej. Osobitnú pozíciu má v tomto systéme miestna samospráva (komunálna politika), na ktorú (obce a samosprávne kraje) v procese decentralizácie verejnej správy prešla veľká časť kompetencií štátu, ktorých realizácia si nutne vyžaduje prvok odbornosti a pracovnej profesionality.

V súvislosti s naznačenými všeobecne sa rozvíjajúcimi trendmi spoločenského vývoja je nutné pripraviť novú generáciu absolventov, ktorých nadobudnuté vedomosti a zručnosti bude charakterizovať univerzálnosť ako východisková báza pre ich pôsobenie v oblasti verejnej politiky a verejnej správy všeobecne a v jednotlivých súčiastiach, zložkách a inštitúciách verejnej politiky a verejnej správy zvlášť (špeciálne).

e) Podobné študijné odbory v zahraničí (1. a 2. stupeň)

Holandsko - Erasmus Universiteit, Rotterdam, Leiden Universiteit, Leiden. **Belgicko** - Katholieke Universiteit, Leuven. **Nórsko** - University of Bergen, Bergen. **Fínsko** - University of Vaasa, Vaasa. **Taliansko** - Bacconi University, Milano Italy.

Európske univerzity na ktorých je možné študovať odbor verejná správa sú združené v EPAN (European public administration network). Pri tejto organizácii vznikla v roku 2000 Európska asociácia pre akreditáciu verejnej správy (EAPAA - European association of public administration accreditation - www.eapaa.org). Predložený návrh vychádza z akreditačných kritérií EAPAA. Členmi EPAN sú napr. univerzity v týchto štátoch:

Írsko - Public administration, University of Limerick. **Holandsko** - Public administration, University of Amsterdam. **Nemecko** - Administration science, University of Potsdam. **Francúzsko** - Administration Publique, Université d Aix.

f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi (1. a 2. stupeň)

- politológia,
- sociológia,
- ústavné právo,
- správne právo,
- trestné právo,
- verejná ekonomika a služby,
- manažment,
- finančný manažment,
- ekonomika a manažment podniku.

Obsah pre tretí stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa (3. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (3. stupeň)

Absolvent ovláda vedecké spôsoby získavania najnovších poznatkov vo verejnej politike a verejnej správe a v oblastiach vedných disciplín bezprostredne s nimi súvisiacich: politológia, sociológia, právo, ekonómia a ich vzájomné súvislosti, dokáže vykonávať ich kritickú analýzu a aplikovať ich v praxi so znalosťou výberu alternatívnych riešení.

Teoretické vedomosti (3. stupeň)

Absolvent pozná najnovšie teórie a vedecké poznatky z oblasti verejnej politiky a verejnej správy a bezprostredne súvisiacich disciplín, t.j. politológie, sociológie, práva, ekonómie a navrhuje vlastné riešenia problémov. Absolvent je spôsobilý svojim osobným vedeckým prínosom formulovať tendencie ďalšieho rozvíjania verejnej politiky a verejnej správy a ich zložiek (súčastí) v intenciách spoločensko-politického, ekonomického a sociálneho rozvoja Slovenskej republiky pri využití poznatkov a skúseností z iných krajín Európskej únie.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (3. stupeň)

Absolvent získa vedomosti o zásadách vedeckej práce a aplikácie vedeckých poznatkov do praxe, o spôsobe prezentácie vedeckých poznatkov v kontexte rozvoja verejnej politiky a verejnej správy ako vednej disciplíny.

Vymedzenie jadra znalosti

Nosné témy jadra znalostí 3. stupňa

Témy jadra znalostí sú viazané na témy odboru verejná politika a verejná správa ako vednú disciplínu. Jadro obsahuje len rámcové témy (vybrané state).

Študijná oblasť:

Teória verejnej politiky a verejnej správy vrátane metodologických otázok ich skúmania a aplikovania. Demokratizácia verejnej politiky a verejnej správy, vzťah odbornosti a demokracie, kvalita ľudského prvkú (v širšom ponímaní ľudských zdrojov) vo verejnej politike a verejnej správe, občan ako subjekt (klient) v procese reálneho fungovania verejnej politiky a verejnej správy v praxi. Špecializácia: procesy vo verejnej politike, verejno-politická udalosť ako globálny proces, verejno-politická udalosť a rozhodovanie vymedzené k špecifickému cieľu verejnej politiky, verejná politika a udalosti ako inštrumentálny proces vo verejnej politike. Ústavno-právne východiská verejnej správy, súčasná legislatíva dotýkajúca sa verejnej správy, osobitne štátnej správy a územnej samosprávy, jej zdokonaľovanie zohľadňujúce najnovšie teoretické poznatky, požiadavky praxe a skúsenosti iných krajín Európskej únie. Vnášanie prvkov trhového mechanizmu do verejnej správy, nové formy financovania, organizovania, riadenia a hodnotenia verejnej správy.

Vedecká časť

Zásady vedeckej práce, jej obsahová, etická a spoločenská stránka. Vedecké formulovanie aktuálneho problému z oblasti verejnej politiky a verejnej správy ako príprava pre spracovanie doktorandskej práce, teoretický aj empirický výskum. Zvládnutie väzby (následnosti) výskum - aplikácia pri využití štandardných metód výskumu a poznania požiadaviek praxe. Schopnosť vedecky riešiť interdisciplinárne problémy súvisiace s obsahovým zameraním verejnej politiky a verejnej správy s osobitným zreteľom na problematiku politologických, sociologických právnych a ekonomických aspektov verejnej politiky a verejnej správy. Prezentácia výsledkov výskumu (vedeckej práce) v odborných periodikách a na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí.

Zdôvodnenie potreby (3. stupeň)

Budovanie nových akademických programov v oblasti verejnej politiky a verejnej správy v krajinách strednej Európy a uplatňovanie ich absolventov v praxi je proces postupný a neraz komplikovaný. Doterajšie skúsenosti však potvrdzujú, že ide o proces správny a objektívne potrebný. V oblasti verejného sektora a verejnej správy pracuje dnes v Slovenskej republike okolo 70 tis. pracovníkov, z ktorých takmer 2/3 by mali mať zodpovedajúce vysokoškolské vzdelanie. Podľa poznatkov Ministerstva vnútra SR chýba dnes v danej oblasti zhruba 20 tis. kvalifikovaných ľudí. Verejná politika majúca svoje špecializácie (sociálna politika, vzdelanostná politika, regionalizmus, komparatívna verejná politika a pod.) a verejná správa zahŕňujúca štátnu správu, územnú samosprávu a verejnoprávne korporácie rôzneho druhu, je zložitý a široko rozvetvený systém udalostí, orgánov a inštitúcií a nimi (v rámci nich) realizovaných procesov a činností vyžadujúci pracovníkov majúcich na jednej strane univerzálne vzdelanie z oblasti verejnej politiky a verejnej správy (poskytuje ho bakalársky a magisterský stupeň štúdia), na druhej strane náročnosť úloh súvisiacich s obsahovým zameraním verejnej politiky a verejnej správy si postupne vyžaduje potrebný stupeň špecializácie, ktorú môže poskytnúť 3. stupeň štúdia (doktorandské štúdium).

Požiadavka skvalitnenia personálnej zložky verejnej politiky a verejnej správy (ich pracovníkov) prostredníctvom dosiahnutia zodpovedajúceho stupňa vysokoškolského vzdelania je obsiahnutá ako súčasť reformy verejnej správy vo vládných programoch predchádzajúcej i súčasnej vlády Slovenskej republiky, keďže proces reformy verejnej správy a jej jednotlivých zložiek je procesom stále prebiehajúcim.

Podobné študijné odbory v zahraničí, na ktorých existuje 3. stupeň štúdia

Holandsko - Leiden University, Faculty of Social and Behavioral Sciences, Erasmus University, The Dutch Research School for Public Administration and Political Science, Maastricht University, The Maastricht Graduate School of Governance. **Nórsko** - The University of Bergen, Det samfunnsvitenskapelige fakultet (Faculty of Social Sciences). **Fínsko** - University of Vaasa, Filosofinen tiedekunta (Faculty of Philosophy). **Nemecko** - University of Konstanz, Fachbereich Politik- und Verwaltungswissenschaft (The Department of Politics and Management). **Rumunsko** - National School of Political Sciences and Public Administration, Bucharest, Faculté d'Administration Publique (Faculty of public administration). **Maďarsko** - Corvinus University of Budapest, Faculty of Public Administration. **Česko** - Salesian University in Opava, Faculty of public policies (3. stupeň štúdia je v schvaľovacom konaní).

g) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi (3. stupeň)

- politológia,

- sociológia,
- ústavné právo,
- správne právo,
- trestné právo,
- verejná ekonomika a služby,
- manažment,
- finančný manažment,
- ekonomika a manažment podniku.